

Mediji i informiranje

Sud Europske unije
PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 74/14
U Luxembourg 20. svibnja 2014.

Mišljenje nezavisnog odvjetnika u predmetu C-333/13
Elisabeta Dano i Florin Dano / Jobcenter Leipzig

Prema mišljenju nezavisnog odvjetnika Melchiora Watheleta, na osnovi općeg kriterija koji upućuje na nepostojanje stvarne veze s državom članicom domaćinom, Njemačka može državljanima drugih država članica odbiti dodijeliti „socijalne naknade za siromašne tražitelje zaposlenja“

Njemačka stoga od takvih naknada može isključiti osobe koje dolaze samo s ciljem traženja zaposlenja ili korištenja socijalne pomoći

U Njemačkoj siromašni tražitelji zaposlenja mogu zahtijevati pravo na osnovno osiguranje, osobito kako bi ostvarili svoje osnovne životne potrebe¹. Cilj tako dodijeljenih naknada jest omogućiti život dostojan čovjeka i pokriti osnovne potrebe, dodatne potrebe kao i potrebe stanovanja i grijanja. Međutim, osobe koje u Njemačku dođu samo radi korištenja tih naknada ili radi traženja zaposlenja prema njemačkom pravu isključene su iz korištenja tih naknada. Svrha tog isključenja jest izbjeći nerazuman teret socijalnih naknada u Njemačkoj.

Sozialgericht Leipzig (socijalni sud u Leipzigu) želi znati je li takvo isključenje protivno pravu Unije. Taj sud mora odlučiti o sporu između, s jedne strane, E. Dano i njezinog maloljetnog sina, koji su oboje rumunjski državljani, i Jobcentera Leipzig (nadležnog lokalnog upravnog tijela) s druge strane. Pozivajući se na isključenje predviđeno u njemačkom pravu, Jobcenter Leipzig odbio je tim dvjema osobama dodijeliti naknade za osnovno osiguranje². E. Dano i njezin sin (rođen u Njemačkoj) već nekoliko godina žive u Leipzigu, u stanu sestre E. Dano, koja ih opskrbljuje osnovnim potrepštinama. E. Dano nema stručnu spremu i do sada nije obavljala nikakvu profesionalnu aktivnost ni u Njemačkoj ni u Rumunjskoj. Očito je da u Njemačku nije ušla radi traženja zaposlenja i da se ne trudi pronaći posao u toj zemlji.

U svom današnjem mišljenju nezavisni odvjetnik Melchior Wathelet smatra da nije protivno pravu Unije³ ako se državljanima drugih država članica na osnovi općeg kriterija odbije pravo na „posebna nedoprinosna novčana davanja“ (kao što je njemačka naknada za osnovno osiguranje za siromašne tražitelje zaposlenja⁴), pod uvjetom da odabrani kriterij (kao što je razlog ulaska podnositelja zahtjeva na područje države članice) može uputiti na nepostojanje stvarne veze s

¹ Knjiga II. njemačkog Socijalnog zakonika (Sozialgesetzbuch Zweites Buch, SGB II.). Naknade za osnovno osiguranje predviđene SGB-om II. također obuhvaćaju naknade namijenjene uključivanju u rad, ali one nisu predmet ovog spora. Uz taj program za tražitelje zaposlenja, program socijalne pomoći u užem smislu u okviru SGB-a XII. predviđa isključenje slično onome o kojemu se radi u predmetu Dano.

² Međutim, E. Dano od njemačkih tijela prima za svog sina naknadu za uzdržavano dijete („Kindergeld“) u visini od 184 eura mjesečno kao i naknadu za uzdržavanje u visini od 133 eura mjesečno.

³ Točnije, radi se o (i) Uredbi (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti (SL L 166, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 3., str. 160.), kako je izmijenjena Uredbom (EZ) br. 988/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. (SL L 284, str. 43.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 2., str. 213.), i (ii) Direktivi 2004/38/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o pravu građana Unije i članova njihovih obitelji na slobodno kretanje i boravište na području države članice, kojom se izmjenjuje Uredba (EEZ) br. 1612/68 i stavljaju izvan snage direktive 64/221/EEZ, 68/360/EEZ, 72/194/EEZ, 73/148/EEZ, 75/34/EEZ, 75/35/EEZ, 90/364/EEZ, 90/365/EEZ i 93/96/EEZ (SL L 158, str. 77. i ispravci SL L 229, str. 35. i SL 2005, L 197, str. 34.).

⁴ Prema mišljenju nezavisnog odvjetnika, te naknade, koje su rezultat spajanja dvaju prethodnih programa (to jest potpore za nezaposlene i socijalne pomoći), čine posebna nedoprinosna novčana davanja u smislu Uredbe br. 883/2004 i na temelju toga se u vezi s njima mora poštovati načelo jednakog postupanja. Ona su, međutim, i davanja socijalne pomoći u smislu Direktive 2004/38, tako da je, prema potrebi, moguće nejednako postupanje prema državljanima države članice domaćina i građanima Unije koji su se koristili svojim pravom slobodnog kretanja i boravišta.

državom članicom domaćinom i da mu je cilj izbjeći nerazuman teret nacionalnom sustavu socijalne pomoći.

Nezavisni odvjetnik podsjeća da pravo Unije⁵ ovlašćuje građane Unije i članove njihovih obitelji da tijekom tri mjeseca borave u drugoj državi članici čiji nisu državljani, dok god ne postanu nerazuman teret sustavu socijalne pomoći države članice domaćina. Ako takve osobe žele ostati dulje od tri mjeseca, moraju raspolagati dostatnim sredstvima kako ne bi postale teret sustavu socijalne pomoći države članice domaćina. Iz toga nužno slijedi da u vezi s dodjeljivanjem socijalne pomoći može doći do nejednakog postupanja prema državljanima države članice domaćina u odnosu na druge građane Unije.

Zakonodavstvo koje odbija dodijeliti naknade za osnovno osiguranje osobama koje dolaze u Njemačku bez namjere da se uključe u tržište rada, samo s ciljem da ostvare pravo na pogodnosti njemačkog programa socijalne pomoći, u skladu je, prema mišljenju nezavisnog odvjetnika Watheleta, s voljom zakonodavca Unije. Takvo isključenje omogućuje da se izbjegnu slučajevi u kojima bi osobe koje ostvaruju svoju slobodu kretanja bez namjere za integracijom postale teret sustavu socijalne pomoći. Ono je, osim toga, u skladu s diskrecijskim prostorom koji je u tom području ostavljen državama članicama. Drugim riječima, ono omogućava sprečavanje zloupotreba i određenog oblika „socijalnog turizma“.

Nezavisni odvjetnik, osim toga, primjećuje da je kriterij koji je Njemačka odabrala (to jest dolazak na njemačko područje samo radi traženja zaposlenja ili primanja socijalne pomoći) takav da upućuje na nepostojanje stvarne veze s područjem države članice domaćina i nedostatak integracije u tu državu članicu. Taj kriterij omogućuje da se osigura ekonomska održivost programa, a da se ne dovodi u opasnost njegova financijska stabilnost. Njemačko zakonodavstvo stoga ima legitiman cilj, kao što to Sud i zahtijeva. Usto, nezavisni odvjetnik smatra da je odabrani kriterij proporcionalan zadanom cilju. Naime, kako bi odredila ulazi li podnositelj zahtjeva u predmetno isključenje i može li mu se stoga odbiti zahtjev za naknadu za osnovno osiguranje, njemačka nadležna tijela nužno moraju ispitati njegovu osobnu situaciju.

NAPOMENA: Sud nije vezan za mišljenje nezavisnog odvjetnika. Zadaća je nezavisnih odvjetnika predložiti Sudu, u punoj neovisnosti, pravno rješenje u predmetu za koji su zaduženi. Suci Suda sada počinju vijećati u ovom predmetu. Presuda će se donijeti naknadno.

NAPOMENA: Prethodno pitanje omogućuje sudovima država članica da, u okviru postupka koji se pred njima vodi, upute pitanje Sudu o tumačenju prava Unije ili o valjanosti akta Unije. Sud ne odlučuje o nacionalnom sporu. Nacionalni sud mora riješiti predmet sukladno odluci Suda. Tom su odlukom jednako vezani i drugi nacionalni sudovi pred kojima bi se moglo pojaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) mišljenja objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 3708

Fotografije čitanja mišljenja dostupne su na "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106

⁵ Točnije, Direktiva 2004/38 navedena u bilješci 3.